

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик**

М А Т Е Р І А Л И

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 23-24 квітня 2026 р.) 104 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Юшкевич Юлія Сергіївна – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту ХХІ століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 14 від 28 травня 2026 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

23-24 квітня 2026 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Койчева Тетяна Іванівна – в.о першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Види адаптації.

Фізіологічна адаптація – пристосування організму до змін середовища (терморегуляція, акліматизація, реакції на навантаження)

Психологічна адаптація – регуляція когнітивних, емоційних і поведінкових стратегій; включає емоційну регуляцію та копінг-стратегії.

Соціальна адаптація – інтеграція у соціальне середовище через засвоєння норм, ролей і цінностей; важлива у кризових умовах.

Інтелектуальна адаптація – пристосування когнітивних процесів (мислення, навчання, вирішення проблем)

Екологічна адаптація – пристосування до природного середовища і формування стратегій поведінки для виживання [1].

Усі види адаптації взаємопов'язані та формують цілісну систему; їх ефективність залежить від індивідуальних і соціальних факторів.

Список використаних джерел

1. Неженець.В.В URL: <https://share.google/LwyxLiJ27xzs0xCYc>
2. Соціальна адаптація URL:https://stud.com.ua/171262/sotsiologiya/sotsialna_adaptatsiya?utm_source=chatgpt.com

Філіпчук В'ячеслав, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП «Освітні, педагогічні науки» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського», вул.Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ СУСПІЛЬСТВА ЗНАНЬ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ І ПЕДАГОГІЧНИЙ ВИМІРИ

Сучасні цивілізаційні процеси засвідчують перехід від індустріального до постіндустріального етапу розвитку, який дедалі частіше означається як суспільство знань. У цьому контексті знання перестає бути лише інструментом накопичення інформації та перетворюється на фундаментальний ресурс соціального розвитку, визначаючи економічну конкурентоспроможність, політичну стабільність і культурну динаміку. Освіта як базовий соціальний інститут у таких умовах зазнає глибоких трансформацій. Вона більше не може обмежуватися функцією трансляції усталених знань і норм, натомість набуває характеру відкритої, нелінійної системи, що функціонує в умовах постійної зміни. Це зумовлює необхідність переосмислення самої природи освіти – від репродуктивної моделі до моделі творчого, критичного й рефлексивного мислення.

Однією з ключових характеристик суспільства знань є цифровізація, яка суттєво змінює освітній простір. Цифрові технології відкривають доступ до глобальних інформаційних ресурсів, сприяють розвитку дистанційного та змішаного навчання, створюють умови для персоналізації освітніх траєкторій. Водночас цифровізація породжує нові виклики: фрагментацію знання,

поверховість сприйняття, кризу авторитету експертності, а також проблему цифрової нерівності, яка посилює соціальні дисбаланси. У суспільстві знань змінюється і статус суб'єкта освіти. Той, хто навчається, перестає бути пасивним споживачем знання і постає як активний агент його конструювання. Освіта стає процесом формування суб'єктності – здатності до самостійного мислення, критичної оцінки інформації, відповідального прийняття рішень. У цьому сенсі вона виконує не лише когнітивну, але й екзистенційну функцію, сприяючи самовизначенню особистості в умовах складного й нестабільного світу.

Огляд сучасних наукових джерел засвідчує багатовимірність осмислення трансформацій освіти в умовах суспільства знань. Й. Воогт і Н. Роблін здійснюють ґрунтовний аналіз міжнародних рамок ключових компетентностей XXI століття, систематизуючи підходи до формування таких базових умінь, як критичне мислення, комунікація, креативність і співпраця. Їхні напрацювання підкреслюють визначальну роль компетентнісного підходу як концептуальної основи сучасної освіти в суспільстві знань [4]. Вагомий внесок у дослідження цифровізації освіти здійснили К. Редекер і І. Пуні, які розробили європейську рамку цифрової компетентності педагогів (DigCompEdu). У межах цієї концепції визначено ключові складові професійної діяльності викладача в цифрову епоху, зокрема здатність ефективно інтегрувати цифрові технології в освітній процес та створювати інноваційне навчальне середовище [3]. Питання інтеграції технологій у педагогічну діяльність також ґрунтовно розкрито у дослідженні П. Мішри та М. Келера, де запропоновано концепцію технологічно-педагогічного змістового знання (TRASK). Ця модель демонструє важливість синергії педагогічних, предметних і технологічних компонентів як основи ефективного навчання в умовах цифровізації [2]. Окрему увагу проблематиці цифрової компетентності приділяють Л. Іломякі, С. Паавола, М. Лаккала та А. Кантосало, які розглядають її як ключову категорію сучасної освітньої політики та педагогічної практики. Автори наголошують на необхідності розвитку не лише технічних умінь, але й критичного мислення, інформаційної культури та відповідального використання цифрових ресурсів [1].

Таким чином, аналіз наукових джерел дозволяє стверджувати, що трансформація освіти в суспільстві знань відбувається у взаємодії соціокультурних і педагогічних чинників, охоплюючи зміну освітніх парадигм, переосмислення ролі суб'єктів освітнього процесу та активне впровадження цифрових технологій.

Особливої уваги потребує культурний вимір освіти. У глобалізованому світі, де відбувається інтенсивна взаємодія культур, освіта виступає простором міжкультурного діалогу та формування ідентичності. Водночас вона має протидіяти уніфікаційним тенденціям, зберігаючи культурне різноманіття та національну специфіку. У цьому контексті важливою є інтеграція гуманітарного знання, яке забезпечує осмислення цінностей, смислів і символічних структур культури. Важливою тенденцією є утвердження концепції безперервного навчання (lifelong learning), яка відображає необхідність постійного оновлення знань і навичок упродовж життя. Освіта виходить за межі формальних інституцій і набуває характеру постійного

процесу саморозвитку. Це зумовлює зміну освітніх стратегій, орієнтованих на розвиток здатності до навчання, адаптивності та відкритості до нового досвіду.

У сучасних умовах особливої актуальності набуває проблема гуманізації освіти. Технологічний розвиток не повинен зводити освіту до утилітарної функції підготовки кадрів для ринку праці. Навпаки, освіта має залишатися простором формування цінностей, етичних орієнтирів та відповідального ставлення до світу. Гуманістичний вимір освіти передбачає визнання унікальності особистості, її свободи та творчого потенціалу. Таким чином, освіта в суспільстві знань постає як складний багатовимірний феномен, що поєднує технологічні, соціальні та культурні аспекти. Її трансформація пов'язана не лише з впровадженням новітніх технологій, але й із глибокими змінами у розумінні людини, знання та культури.

У педагогічному вимірі трансформації освіти в суспільстві знань зумовлюють перегляд змісту, форм і методів навчання. Традиційна знаннева парадигма поступається компетентнісному підходу, що орієнтується на формування інтегрованих результатів навчання – поєднання знань, умінь, цінностей і досвіду діяльності. У центрі освітнього процесу опиняється не стільки засвоєння інформації, скільки розвиток ключових компетентностей: критичного мислення, комунікації, креативності, здатності до співпраці та самонавчання. Змінюється і роль викладача, який із транслятора знань трансформується у фасилітатора, наставника та модератора освітнього процесу. Його функція полягає у створенні умов для активного пізнання, підтримці індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти та розвитку їхньої пізнавальної автономії. У цьому контексті особливого значення набувають інтерактивні, проблемно-орієнтовані та проєктні методи навчання, які сприяють залученню здобувачів освіти до реальних практик мислення і діяльності. Важливим аспектом є також індивідуалізація та диференціація навчання, що передбачає врахування когнітивних стилів, освітніх потреб і мотиваційних особливостей здобувачів освіти. Освітній процес дедалі більше набуває рис персоналізованого середовища, у якому поєднуються формальне, неформальне та інформальне навчання. Крім того, сучасна педагогіка акцентує увагу на формуванні цифрової, медіа- та інформаційної грамотності як невід'ємних складових освітньої підготовки. Це передбачає не лише вміння працювати з інформацією, але й здатність до її критичного аналізу, етичного використання та відповідального створення контенту. Отже, педагогічний вимір освіти в суспільстві знань визначається переходом до інноваційних освітніх моделей, що інтегрують технологічні можливості з особистісно орієнтованими підходами, забезпечуючи розвиток активного, відповідального та здатного до самореалізації суб'єкта навчання.

Висновки. Освіта в суспільстві знань набуває стратегічного значення як чинник формування інноваційного, відповідального та культурно свідомого суспільства. Її розвиток має ґрунтуватися на інтеграції технологічних інновацій із гуманістичними цінностями, що забезпечить формування цілісної особистості, здатної до критичного мислення, творчості та міжкультурної взаємодії. Перспективи подальших досліджень пов'язані з осмисленням нових форм освітніх практик, ролі штучного інтелекту та трансформації освітніх інституцій у цифрову епоху.

Список використаної літератури

1. Poomäki L., Paavola S., Lakkala M., Kantosalo A. Digital competence – an emergent boundary concept for policy and educational research. *Education and Information Technologies*. 2016. Vol. 21. P. 655–679. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10639-014-9346-4>
2. Mishra P., Koehler M. J. Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. *Teachers College Record*. 2006. Vol. 108, No. 6. P. 1017–1054. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1467-9620.2006.00684.x>
3. Redecker C., Punie Y. European framework for the digital competence of educators: DigCompEdu. *Joint Research Centre, European Commission*. 2017. DOI: <https://doi.org/10.2760/159770>
4. Voogt J., Roblin N. P. A comparative analysis of international frameworks for 21st century competences. *Journal of Curriculum Studies*. 2012. Vol. 44, No. 3. P. 299–321. DOI: <https://doi.org/10.1080/00220272.2012.668938>

Фомюк Крістіна Віталіївна, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 1-го року навчання, спеціальність В5 Музичне мистецтво, навчально-науковий інститут музичного і перформативного мистецтва та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського», м. Одеса, Україна,

Атаманюк Зоя Миколаївна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», вул.Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна.

ПОНЯТТЯ ВЛАДИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗДІЙСНЕННЯ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Влада - це невід’ємна частина життя будь-якого суспільства. Вона існує з давніх часів і допомагає організувати життя людей, встановлювати порядок і вирішувати важливі питання. На мою думку, влада - це можливість впливати на інших людей, приймати рішення та відповідати за них.

У сучасному світі влада має різні форми. Найчастіше ми говоримо про політичну владу - це влада держави, уряду, органів управління. Але також існує економічна влада (наприклад, вплив великих компаній), соціальна та навіть духовна влада, яка проявляється через культуру, мистецтво та освіту. Як студентка музичного мистецтва, я особливо відчуваю значення саме духовної влади, адже музика може впливати на емоції, настрої і навіть світогляд людей.

Влада в сучасному суспільстві повинна бути законною і зрозумілою для людей. Важливо, щоб вона спиралася на підтримку громадян та закони. Якщо люди довіряють владі, вона є легітимною, тобто визнаною суспільством. Також велике значення має поділ влади на законодавчу, виконавчу і судову, щоб ніхто не мав надто великої сили і не зловживав нею.

МІЖ ЗБЕРЕЖЕННЯМ КОРЕНІВ І ВІДКРИТІСТЮ ДО ІНШОГО	
<i>Поплавська Тетяна, Кара Маріна</i>	77
ОСВІТА І ДЕМОКРАТІЯ: ВИХОВАННЯ АКТИВНОГО ГРОМАДЯНИНА	
<i>Поплавська Тетяна, Стойкова Марина</i>	80
КРИЗА СЕНСУ ОСВІТИ	
<i>Поплавська Тетяна, Барков Степан</i>	82
КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ВІДПОВІДЬ НА ІНФОРМАЦІЙНИЙ ХАОС	
<i>Роман Вікторія Олександрівна, Петінова Оксана Борисівна</i>	85
ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ ВЛАДИ, ПОЛІТИКИ ТА ПРАВА У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН	
<i>Семко Яна Сергіївна</i>	88
ТРАНСВЕРСАЛЬНА ВЗАЄМОДІЯ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	
<i>Стойкова Марина</i>	91
СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	
<i>Філіпчук В'ячеслав</i>	92
ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ СУСПІЛЬСТВА ЗНАНЬ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ І ПЕДАГОГІЧНИЙ ВИМІРИ	
<i>Фомюк Крістіна Віталіївна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	95
ПОНЯТТЯ ВЛАДИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗДІЙСНЕННЯ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Хомяк Катерина, Оксютович Марина</i>	97
РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ	
<i>Шавловська Віолетта Едуардівна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	99
ЧОМУ ПОТРІБНО ВИВЧАТИ ФІЛОСОФІЮ?	
Зміст	101

Збірник матеріалів

XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

«ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ»

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.:
(0482) 732-09-52